

**R E P U B L I K A
S L O V E N I J A
V I Š J E
D E L O V N O
I N S O C I A L N O
S O D I Š Č E**

VDSS sklep Pdp 114/98

Sodišče: Višje delovno in socialno sodišče

Oddelek: Oddelek za individualne in kolektivne delovne spore

ECLI: ECLI:SI:VDSS:2000:PDP.114.98

Evidenčna številka: VDS00810

Datum odločbe: 23.10.2000

Področje: DELOVNO PRAVO

Institut: prenehanje delavnega razmerja - presežni delavci - razporeditev delavcev - invalidi - ocenjevanje delavcev

Zveza: ZDSS člen 22. Kolektivna pogodba za črno in barvasto metalurgijo in livarne ter kovinsko in elektroindustrijo Slovenije člen 21. SKPG člen 12. ZDR člen 36.

Jedro

V postopku ugotavljanja trajno presežnih delavcev delodajalec ni dolžan ocenjevati delavcev, ki kot invalidi spadajo med zaščitene kategorije delavcev oziroma se invalidsko upokojuje, ampak le preostale delavce na istem delovnem mestu, na katerem se zmanjšuje število izvajalcev.

Izrek

Pritožbi tožene stranke se ugotovi in se izpodbijana sodba sodišča prve stopnje spremeni tako, da se tožbeni zahtevek, ki se glasi: "Razveljavita se odločba tožene stranke z dne 15.1.1992 o prenehanju delovnega razmerja tožnice in sklep komisije za pritožbe toženca, sprejet na 3. redni seji dne 17.2.1992 št. 19/92 z dne 19.2.1992. Ugotovi se, da tožnici E. L. dne 22.8.1992 delovno razmerje ni prenehalo in ji še traja, z vsemi pravicami iz dela in po delu.

Tožena stranka je dolžna pozvati tožnico nazaj na delo in jo razporediti k opravljanju del in nalog, ki ustrezajo njeni strokovni izobrazbi, znanju in zmožnostim, ji vpisati v delovno knjižico, kot delovno dobo obdobje, ko je delala, ter ji za isto obdobje obračunati in izplačati pripadajočo nadomestilo plače, ki bi jo prejela, če bi delala, za delo, ki ga je opravljala pred prenehanjem delovnega razmerja, skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi od dneva zapadlosti mesečnih zneskov pripadajoče plače, to je 18. dne v mesecu za pretekli mesec, ter obračunati in plačati vse predpisane davke in prispevke, ter ji priznati vse preostale pravice iz dela, za obdobje, ko ni delala," zavrne kot neutemeljen.

Stranki nosita vsaka svoje stroške postopka pred sodiščem prve in druge stopnje.

Obrazložitev

Sodišče prve stopnje je z izpodbijano sodbo ugodilo zahtevku tožnice in razveljavilo odločbi tožene stranke z dne 15.1.1992 in 19.2.1992, na podlagi katerih je tožnici prenehalo delovno razmerje pri toženi stranki kot trajno presežni delavki. Ugotovilo je, da tožnici dne 22.8.1992 delovno razmerje ni prenehalo in ji še traja z vsemi pravicami iz dela in po delu ter toženi stranki naložilo, da je dolžna tožnico pozvati nazaj na delo in jo razporediti k opravljanju del in nalog, ki ustrezajo njeni strokovni izobrazbi, znanju in zmožnostim, ji vpisati delovno dobo v delovno knjižico za obdobje, ko ni delala, ter ji za isto obdobje obračunati in izplačati pripadajočo nadomestilo plače, ki bi ga prejemale, če bi delala za delo, ki ga je opravljala pred prenehanjem delovnega razmerja, skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi od dneva zapadlosti mesečnih zneskov pripadajoče plače do plačila ter plačati vse predpisane davke in prispevke in ji priznati vse preostale pravice iz dela za obdobje, ko ni delala. Toženi stranki je naložilo, da je dolžna tožnici povrniti stroške postopka v znesku 74.487,00 SIT z zakonitimi zamudnimi obrestmi od dneva izdaje sodbe sodišča prve stopnje in sklenilo, da tožena stranka nosi sama svoje stroške postopka.

Zoper zgoraj navedeno sodbo se v odprtem pritožbenem roku pritožuje tožena stranka iz razloga zmotno in nepopolno ugotovljenega dejanskega stanja in napačne uporabe materialnega prava. Graja odločitev sodišča prve stopnje, ki temelji na dokazni oceni, da sodišče ni moglo preveriti točkovanja tožnice po kriteriju delovne uspešnosti.

Zaslišane priče v dokaznem postopku J. F., J. Ž. in A. M. so izpovedale, da je bila podlaga za ocenjevanje tožnice Pravilnik o kriterijih v zvezi z presežnimi delavci, ki ga je sprejel upravni odbor tožene stranke. Opisali so postopek ocenjevanja delavke in tudi postopek sprejemanja aktov pri ugotavljanju presežnih delavcev. Iz vsega navedenega ni nikjer zaslediti, da bi toženka kakorkoli kršila zakon oz. postopek ugotavljanja presežnih delavcev.

Predlaga, da pritožbeno sodišče pritožbi ugodi in napadeno sodbo razveljavi ter zadevo vrne sodišču prve stopnje v novo sojenje in stroškovno razsodi.

Tožeča stranka je podala odgovor na pritožbo, v katerem prereka vse pritožbene navedbe kot neutemeljene. Tožnica meni, da sodišče ni moglo mimo dejstva, da je toženec v postopku ugotavljanja trajno presežnih delavcev primerjal samo 9 delavcev namesto 16-ih delavcev, pri čemer je bilo v skladu z 12. členom Splošne kolektivne pogodbe za gospodarstvo v kategorijo primerjalnih delavcev uvrstiti delavce, ki delajo na takih delovnih mestih, za katere se zahteva enaka stopnja strokovne izobrazbe za določeno vrsto poklica, znanja in zmožnosti. V celoti se strinja z odločitvijo in obrazložitvijo sodišča prve stopnje in predlaga zavrnitev pritožbe.

Pritožba je utemeljena.

Pritožbeno sodišče je preizkusilo izpodbijano sodbo sodišča prve stopnje v okviru pritožbenih razlogov in pri tem pazilo na pravilno uporabo materialnega prava ter na absolutne bistvene kršitve pravil postopka iz 2. odst. 354. člena Zakona o pravnem postopku (ZPP - Ur. l. SFRJ, št. 4/77 - 27/90). Pri navedenem preizkusu je ugotovilo, da sodišče prve stopnje v postopku ni zagrešilo absolutnih bistvenih kršitev pravil postopka, da je popolno ugotovilo dejansko stanje, na ugotovljeno dejansko stanje pa ni pravilno uporabilo materialnega prava.

Zmoten je zaključek sodišča prve stopnje, da bi morala tožena stranka med seboj primerjati in oceniti 16 delavcev.

Iz izvedenega dokaznega postopka namreč izhaja, da je bila tožnica razporejena na delovno mesto pod šifro 144012, tako kot še 13 preostalih delavcev (skupaj 14, to je delovno mesto "varilec II") in 2 delavca na delovno mesto pod šifro 144013, "varilec III". Oba delavca razporejena na delovno mesto 144013 sta bila invalida, zato jih tožena stranka ni ocenjevala, prav tako iz dokaznega gradiva izhaja, da tožena stranka ni ocenila 5 delavcev na delovnem mestu 144012, to je na istem delovnem mestu, na katerem je bila tožnica.

Izmed teh so 3-je bili invalidsko upokojeni, en med njimi invalid II. kategorije, le za enega od delavcev pa ni razvidno, zakaj ni bil ocenjen. Tako je napačen zaključek sodišča prve stopnje, da bi tožena stranka morala oceniti vseh 16 delavcev, saj ni bila dolžna ocenjevati delavcev, ki so se invalidsko upokojili oz. so bili zaščiteni. Tako je po oceni pritožbenega sodišča tožena stranka izvedla postopek identifikacije trajno presežnih delavcev v skladu z določbami Zakona o delovnih razmerjih in Splošne kolektivne pogodbe za gospodarstvo (SKPG - Ur. l. RS, št. 31/90), ki je veljavna v spornem obdobju. Navedena kolektivna pogodba je določala, da je temeljni kriterij za ohranitev zaposlitve delovna uspešnost, pri čemer ni določala kroga primerjalnih delavcev, kot so to določale kasnejše kolektivne pogodbe za gospodarstvo. Delovna uspešnost je bila kot temeljni kriterij za ohranitev zaposlitve določena tudi v 21. členu Kolektivne pogodbe za črno in barvasto metalurgijo in livarne ter kovinsko in elektroindustrijo Slovenije (Ur. l.

RS, št. 12/91), kar je upoštevala tudi tožena stranka in to določila v Pravilniku o kriterijih v zvezi s presežnimi delavci. V navedenem pravilniku so kriteriji za delovno uspešnost določeni v 3. členu in sicer je določeno, da se pri normiranih delovnih mestih upošteva doseganje norme v zadnjem letu, doseganje kriterija kvalitete, izpolnjevanje delovnih obveznosti in sposobnosti opravljanja različnih del, odnos do dela, delovne sredine in disciplinske odgovornosti. Določeno je, da se navedena merila vrednotijo v razponu od + 60 do - 30 točk. Tožnica je iz naslova doseganja norme v zadnjem letu bila ocenjena z osmimi točkami, za doseganje kriterija kvalitete z osmimi točkami, za izpolnjevanje delovne obveznosti in sposobnosti opravljanja različnih del z osmimi točkami, za odnos do dela, delovne sredine in disciplinske odgovornosti z osmimi točkami. Tako je iz naslova delovne uspešnosti dosegla skupaj 32 točk. Primerjalni delavci so iz posameznih podkriterijev dosegli največ 10 in najmanj 5 točk, tako da se je skupno doseganje točk gibalo od 32 (tožnica) do 40 (3-je delavci). Dejstvo, da je priča A. M., ki je ocenjeval tožnico izpovedal, da je vrednotil posamezne podkriterije s točkami od 1 do 10, po oceni pritožbenega sodišča ne pomeni kršitev določb pravilnika, ki določa, da se delovno uspešnost vrednoti v razponu od + 60 do - 30 točk. Točke, s katerimi so bili ocenjeni primerjalni delavci, so v navedenem razponu. Po oceni pritožbenega sodišča je bistveno, da so vsi primerjalni delavci ocenjevani na enak način. Iz izvedenega dokaznega postopka ne izhaja, da bi tožena stranka posamezne kriterije pri primerjalnih delavcih uporabila drugače, temveč ravno nasprotno, da so bili vsi kriteriji uporabljeni pri delavcih na enak način. Dejstvo, da priča A. M. ni znal pojasniti, za kakšno preseganje norme je delavec dobil 8 točk in za kakšno preseganje 10 točk, po oceni pritožbenega sodišča ne pomeni, da niso bili znani kriteriji, saj je razvidno, da je primerjalna delavka, ki je imela višje preseganje norme kot tožnica prejela iz tega naslova tudi več točk. Iz izpovedi vseh zaslišanih prič izhaja, da so ocenjevali delavce pri toženi stranki po Pravilniku o kriterijih v zvezi s presežnimi delavci. Iz izpovedi neposredno nadrejenega delavca tožnici, priče J. F., ki sicer tožnice ni ocenjeval izhaja, da je bila tožnica povprečna delavka, da je normo slabše dosegala, njena kvaliteta dela pa je bila v povprečju. Navedeno izhaja tudi iz ocene delovne uspešnosti tožnice, saj je za vse podkriterije prejela 8 točk. To je povprečna ocena glede na najvišje dodeljeno število 10 točk in najnižje 5 točk. Povprečna ocena 8 točk torej ne pomeni, da je bila tožnica slabo ocenjena, vendar je po primerjavi vseh delavcev izpadla kot delavka, ki je prejela iz naslova delovne uspešnosti skupaj najmanj točk in je bila tako identificirana kot trajno presežna delavka.

Tožnica je tako izmed devetih primerjalnih delavcev dosegla najmanjše število točk, zato v tem sporu niti ni

relevantno, kako je bil ocenjen deseti delavec D. G., za katerega v spisu ni podatkov, razvidno pa je, da je bil razporejen na enakem delovnem mestu kot tožnica. Kajti tudi če je navedeni delavec prejel nižje število točk kot tožnica, bi bila tožnica določena kot trajno presežna delavka, saj so bili na delovnem mestu, na katerem je delala določeni trije trajno presežni delavci.

Glede na vse navedeno je pritožbeno sodišče pritožbi tožene stranke ugodilo in izpodbijano sodbo sodišča prve stopnje spremenilo, tako da je tožbeni zahtevek tožnice zavrnilo, za kar je imelo podlago v določbi 3. in 4. tč. 373. člena ZPP.

Sklenilo je, da vsaka stranka nosi svoje stroške postopka, tako pred sodiščem prve stopnje, kot druge stopnje, za kar je imelo podlago v določbi 22. člena Zakona o delovnih in socialnih sodiščih (ZDSS - Ur. l. RS, št. 19/94), ki določa, da delodajalec vedno v sporih zaradi prenehanja delovnega razmerja trpi svoje stroške postopka ne glede na izid postopka. Tožnica v sporu ni uspela in mora sama trpeti svoje stroške postopka.

Datum zadnje spremembe: 15.03.2016